

Protokół ustaleń Nr 44/90
posiedzenia Rady Ministrów
w dniu 19 listopada 1990 r.

Obradom przewodniczył Wiceprezes Rady Ministrów Jan Janowski; uczestniczyli członkowie Rady Ministrów oraz zaproszeni według listy obecności, stanowiącej załącznik do oryginału protokołu.

Porządek obrad stanowi załącznik do protokołu.

Przewodniczący otworzył obrady o godzinie 15¹⁵.

Na wstępie Rada Ministrów odroczyła rozpatrzenie:

- 1) projektu ustawy o zasadach odpłatności za loki i artykuły sanitarne,
- 2) projektu ustawy o zakładach opieki zdrowotnej,

zalecając Ministrowi Zdrowia i Opieki Społecznej przeprowadzenie uzupełniających uzgodnień międzyresortowych.

Pkt 1. Projekt umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec o zabezpieczeniu społecznym - przedstawił Minister Pracy i Polityki Socjalnej. Ekspertyze prawną opracowaną w Ministerstwie Spraw Zagranicznych przedstawił Podsekretarz Stanu w tym Ministerstwie Aleksander Krzywiński.

Rada Ministrów, po dyskusji, wobec rozbieżności stanowisk co do oceny skutków prawnych i politycznych umowy, na wniosek przewodniczącego obrad, powołała międzyresortowy zespół z udziałem podsekretarzy stanu w Ministerstwach: Spraw Zagranicznych, Finansów, Pracy i Polityki Socjalnej oraz Współpracy Gospodarczej z Zagranicą do opracowania, w terminie do dnia 24 listopada 1990 r., i do przedstawienia Prezesowi Rady Ministrów założeń

instrukcji negocjacyjnej oraz analizy spodziewanych skutków finansowych i politycznych umowy.

Pkt 2. Informacje o realizacji ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska oraz dokument Polityka ekologiczna państwa - przedstawił Minister Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Rada Ministrów, po dyskusji zaakceptowała kierunkowo - w drodze głosowania, większością głosów - przedstawione dokumenty, zobowiązując Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa do opracowania, w porozumieniu z Sekretarzem Rady Ministrów, tekstów ostatecznych obu dokumentów, z uwzględnieniem uwag merytorycznych i redakcyjnych zgłoszonych na posiedzeniu oraz zdecydowała o skierowaniu dokumentów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, z upoważnieniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa do reprezentowania stanowiska Rządu w tych sprawach w toku prac parlamentarnych.

Jednocześnie Rada Ministrów przyjęła następujące priorytetowe cele polityki ekologicznej państwa na okres najbliższych trzech lat:

- 1) zmniejszenie emisji pyłów i gazów do atmosfery na Górnym Śląsku oraz w pozostałych regionach ekologicznego zagrożenia (szczególnie redukcja emisji niskiej i niezorganizowanej) oraz złagodzenie deficytu czystej wody, zwłaszcza w aglomeracjach miejskich (budowa oczyszczalni ścieków zlokalizowanych na dopływach Wisły i Odry oraz rzekach Przymorza, modernizacja systemów wodociągowo-kanalizacyjnych, rozbudowa zbiorników wodnych, urealnienie opłat za gospodarkę wodą),
- 2) przyspieszenie realizacji zadań ochronnych w grupie ok. 500 zakładów przemysłowych i komunalnych szczególnie uciążliwych dla środowiska,
- 3) realizacja programu wzbogacania węgla,

- 4) wdrożenie programów utylizacji odpadów przemysłowych i komunalnych oraz unieszkodliwiania odpadów toksycznych,
- 5) sukcesywne ograniczenie produkcji żywności na glebach skażonych substancjami toksycznymi, w pierwszej kolejności na Górnym Śląsku,
- 6) zapoczątkowanie programu ograniczenia uciążliwości komunikacji i transportu,
- 7) stworzenie skutecznego systemu kontroli i ostrzegania przed napływem zanieczyszczeń z zagranicy (powietrze, woda, odpady) oraz zawarcie odpowiednich umów dwustronnych o ograniczeniu tego napływu,
- 8) zalesienia obszarów wododziałowych i terenów nieprzystających dla rolnictwa,
- 9) rozwinięcie programu edukacji ekologicznej społeczeństwa.

Ponadto Rađa Ministrów zobowiązała:

- 1) Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa do:
  - a) realizacji zadań ujętych w dokumencie Polityka ekologiczna państwa - w części dotyczącej jego kompetencji - oraz do koordynacji realizacji zadań przypisanych innym organom administracji rządowej,
  - b) corocznego składania Radzie Ministrów sprawozdania z realizacji polityki ekologicznej; pierwsze sprawozdanie zostanie przedstawione w I kwartale 1992 r.,
- 2) Ministra-Szefa Urzędu Rady Ministrów do okazania, za pośrednictwem Pełnomocnika Rządu do Spraw Reformy Samorządu Terytorialnego oraz wojewodów, pomocy w opracowaniu programów działania samorządów terytorialnych w dziedzinie ochrony środowiska,

z uwzględnieniem ochrony obszarów i obiektów szczególnie chronionych i o wysokich walorach przyrodniczych,

- 3) Ministra Finansów do opracowania mechanizmów systematycznego wzrostu nakładów na ochronę środowiska w podziale dochodu narodowego tak, aby zapewnić skuteczną realizację polityki ekologicznej,
- 4) Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa do:
  - a) zapewnienia korelacji przepisów ustaw o prawie budowlanym i o planowaniu przestrzennym z nowelizowanym prawem ekologicznym,
  - b) przyspieszenia działań na rzecz racjonalizacji:
    - zużycia wody wodociągowej, optymalizacji systemów zaopatrzenia w wodę i odprowadzania oraz oczyszczania ścieków w miastach,
    - systemów zaopatrzenia w ciepło w kierunku ograniczenia ich uciążliwości dla środowiska,
    - systemów zbierania i utylizacji odpadów komunalnych,
  - c) opracowania programu oszczędności energii w budownictwie,
- 5) Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej do:
  - a) stworzenia warunków prawno-organizacyjnych do ograniczenia ujemnego wpływu stosowania nawozów i środków ochrony roślin na stan środowiska i jakość żywności,
  - b) dostosowania zasad i programów melioracji wodnych do potrzeb wynikających z polityki rolnej i programu rozwoju rolnictwa, z uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska,
  - c) stworzenia warunków organizacyjno-prawnych w zakresie utylizacji ścieków oraz zaopatrzenia wsi w wodę,

- d) opracowania ekonomiczno-prawnych zasad wyłączenia z użytkowania rolniczego terenów o zanieczyszczonych glebach (na Górnym Śląsku w 1991 r. oraz w regionach ekologicznego zagrożenia do roku 1993), z określeniem ich przeznaczenia do zalesiania lub innych form użytkowania,
  - e) zorganizowania, we współpracy z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej, monitoringu żywności i produktów rolnych jako podsystemu Państwowego Monitoringu Środowiska,
- 6) Ministra Przemysłu do:
- a) opracowania programów likwidacji zakładów uciążliwych dla środowiska i zdrowia ludzi, nie nadających się do modernizacji,
  - b) przeprofilowania i modernizacji - w ramach studiów sektorowych - pozostałych zakładów uciążliwych dla środowiska,
  - c) stymulowania wprowadzania technologii energo- i surowcowooszczędnych w przemyśle,
  - d) zintensyfikowania, wspólnie z Prezesem Polskiego Komitetu Normalizacji Miar i Jakości, działań wdrażających system certyfikacji wyrobów, dostosowany do wymogów Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej oraz sporządzenia programu likwidacji produkcji wyrobów szczególnie szkodliwych,
  - e) spowodowania przyspieszenia realizacji programów ograniczenia emisji siarki i azotu do atmosfery,
  - f) spowodowania radykalnego ograniczenia ilości soli odprowadzanej do rzek z wodami kopalnianymi (w pierwszej kolejności ograniczone powinno być zasolenie wód Wisły),
  - g) podjęcia, w porozumieniu z Ministrem Transportu i Gospodarki Morskiej, działań organizacyjno-

prawnych zapewniających zmniejszenie uciążliwości ekologicznej środków transportu (produkcja i import pojazdów oraz urządzeń i maszyn z silnikami o niskiej emisji zanieczyszczeń, produkcja paliw o standardach międzynarodowych, w tym benzyny bezołowiowej),

h) powołania, w porozumieniu z Ministrem Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa, struktury organizacyjnej do spraw racjonalnego i kompleksowego gospodarowania odpadami,

7) Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej do:

a) przyspieszenia działań na rzecz stosowania skutecznego systemu egzekwowania odpowiedzialności w zakresie zanieczyszczenia wód przybrzeżnych Bałtyku przez statki polskie i zagraniczne,

b) doskonalenia systemu kontroli technicznej pojazdów i samochodów, z uwzględnieniem kryteriów ekologicznych,

8) Ministra Edukacji Narodowej do:

a) sukcesywnego wprowadzania do programów nauczania, wspólnie z ministrami nadzorującymi szkoły, treści ekologicznych,

b) stworzenia, wspólnie z zainteresowanymi ministrami, systemu uzupełniania wiedzy z zakresu ekologii nauczycieli szkolnych i akademickich,

c) udoskonalenia systemu kształcenia zawodowych kadr technicznych zarządzających eksploatacją zasobów środowiska oraz służb ochrony środowiska, z uwzględnieniem pomocy zagranicznej,

d) powołania, we współpracy z zainteresowanymi ministrami, Centrum Edukacji Ekologicznej, działającego na rzecz wszystkich poziomów kształcenia,

- 9) Ministra-Kierownika Urzędu Postępu Naukowo-Technicznego i Wdrożeń do zapewnienia środków budżetowych na realizację badań z dziedziny ochrony środowiska, zasobów naturalnych i leśnictwa, wynikających z przyjętej przez Radę Ministrów polityki ekologicznej,
- 10) Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej do:
- a) dokonania analizy norm określających jakość wody pitnej i spowodowania ich dostosowania do rodzajów zanieczyszczeń występujących faktycznie w ujmowanych wodach,
  - b) zorganizowania monitoringu zdrowia jako podsystemu w Państwowym Monitoringu Środowiska,
  - c) dokonania, w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, atestacji żywności (produkowanej w kraju i importowanej) z punktu widzenia zanieczyszczeń pochodzących ze skażonego środowiska,
- 11) Ministra Współpracy Gospodarczej z Zagranicą do dokonania modyfikacji przepisów celnych w kierunku:
- a) przyznania preferencji w imporcie dla technologii i urządzeń ochrony środowiska oraz technologii mało- i bezodpadowych,
  - b) uniemożliwienia handlu dzikimi zwierzętami i gatunkami roślin zagrożonymi wyginięciem,
- 12) Ministra Sprawiedliwości do powołania w pionie prokuratury struktury organizacyjnej do spraw ochrony środowiska,
- 13) Ministra Spraw Zagranicznych do:
- a) stworzenia programu ofensywy dyplomatycznej (w stosunkach dwustronnych i współpracy wielostronnej) w dziedzinie ochrony środowiska, obejmującego między innymi przygotowanie nowych konwen-

cji, realizację deklaracji przyjętych na forum międzynarodowym z udziałem Polski (np. deklaracji z Ronneby) oraz realizację innych inicjatyw o zasięgu międzynarodowym,

b) przeprowadzenia renegocjacji umów dwustronnych i trójstronnych z Czechosłowacją i Niemcami w dziedzinie ochrony środowiska oraz zapewnienia warunków do wynegocjowania i podpisania nowych umów z Czechosłowacją, Niemcami, Ukrainą, Białorusią i Litwą, obejmujących między innymi zagadnienie odpowiedzialności za szkody w środowisku,

- 14) Prezesa Polskiego Komitetu Normalizacji Miar i Jakości do normalizacji metod badań do określenia stopnia szkodliwego wpływu na środowisko środków transportu, maszyn i urządzeń,
- 15) Przewodniczącego Komitetu do Spraw Radio i Telewizji "Polskie Radio i Telewizja" do zapewnienia w stosownym wymiarze popularyzacji zasad ochrony środowiska w programach informacyjnych,
- 16) Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego do podjęcia działań organizacyjno-wdrożeniowych w zakresie integracji statystyki ochrony środowiska z Państwowym Monitorowaniem Środowiska, przy zapewnieniu zgodności metodologicznej i standardów międzynarodowych,
- 17) wojewodów do realizacji, w ramach kompetencji, zasad polityki ekologicznej.

Pkt 3. Projekt Narodowego Programu Zdrowia - przedstawił Minister Zdrowia i Opieki Społecznej.

Rada Ministrów, po dyskusji:

- 1) przyjęła kierunkowo rozwiązania zawarte w części I i II dokumentu, zalecając dokonanie w nich zmian

redakcyjnych, zgodnie z uwagami zgłoszonymi na posiedzeniu,

- 2) zobowiązała Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej do ponownego opracowania i międzyresortowego uzgodnienia części III (zadaniowej) dokumentu, w dostosowaniu do obecnych realiów prawnych i społeczno-gospodarczych,
- 3) zobowiązała ministrów (kierowników urzędów centralnych) do przygotowania projektów regulacji prawnych, o których mowa w Programie,
- 4) zobowiązała ministrów i wojewodów do sukcesywnej realizacji celów operacyjnych określonych w Programie, z dostosowaniem zakresu i sposobów działania do lokalnych potrzeb i miejscowych warunków,
- 5) zobowiązała Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej do koordynowania realizacji Programu, a także do przedstawiania Radzie Ministrów w I kwartale każdego roku oceny rezultatów uzyskiwanych w poprzednim roku,
- 6) zobowiązała Ministra Finansów do uwzględniania w corocznych projektach budżetu państwa środków finansowych na realizację zadań wynikających z Programu,
- 7) uznała za celową szeroką popularyzację Programu w środkach masowego przekazu,
- 8) zdecydowała o przekazaniu Narodowego Programu Zdrowia Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej, upoważniając Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej do reprezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

Pkt 4. Kierunki zmian w organizacji i finansowaniu opieki zdrowotnej (projekt materiału informacyjnego dla komisji sejmowej) - przedstawił Minister Zdrowia i Opieki Społecznej.

Rada Ministrów, po dyskusji, zaakceptowała przedstawiony dokument, uznając za niezbędne zdecentralizowanie i uspołecznienie zarządzania w zakresie opieki zdrowotnej w dostosowaniu do systemu samorządowego, jak również racjonalizację kosztów ponoszonych dotychczas przez państwo na organizację służby zdrowia.

Powinno to nastąpić między innymi przez:

- 1) zmianę koncepcji państwowej służby zdrowia na model publicznej opieki zdrowotnej, oparty o różnorodne formy własności,
- 2) wprowadzenie docelowo modelu obowiązkowych, powszechnych ubezpieczeń zdrowotnych jako zasadniczej podstawy do świadczeń leczniczych, a także ubezpieczeń alternatywnych (dodatkowych) na zasadach dobrowolności,
- 3) uznanie organów gmin za podstawowych organizatorów opieki zdrowotnej dla mieszkańców, z wyposażeniem gmin w środki finansowe na ten cel,
- 4) zmianę funkcji szczebla centralnego z zarządzających na funkcje obejmujące kształtowanie polityki zdrowotnej, z zachowaniem państwowego nadzoru nad jakością opieki zdrowotnej (wprowadzenie systemów licencji, certyfikatów, standardów wyposażenia w sprzęt i aparaturę medyczną oraz norm zatrudnienia dla poszczególnych rodzajów zakładów i grup zawodowych),
- 5) rozszerzenie źródeł finansowania opieki zdrowotnej o środki obowiązkowego, powszechnego funduszu ubezpieczeń zdrowotnych, gromadzonego ze składek pracodawców i pracowników oraz funduszy ubezpieczeń alternatywnych i dodatkowych,

- 6) zmianę zasad alokacji środków finansowych w zależności od obiektywnych mierników, takich jak: liczba mieszkańców, sytuacja zdrowotna i demograficzna oraz warunki ekologiczne,
- 7) wprowadzenie ewidencji i rachunku kosztów działania zakładów opieki zdrowotnej,
- 8) rozszerzenie dotychczasowych budżetowych form gospodarki finansowej zakładów opieki zdrowotnej o formy oparte na zasadzie samodzielności i samofinansowania oraz odpowiedzialności finansowej za osiągnięte efekty,
- 9) ograniczenie nieuzasadnionego względami medycznymi popytu na usługi medyczne, szczególnie specjalistyczne, transportowe i leki.

Równocześnie Rada Ministrów:

- 1) uznała za konieczne powołanie - w drodze zarządzenia Prezesa Rady Ministrów - międzyresortowego zespołu do spraw wdrażania reformy w zakresie opieki zdrowotnej - pod przewodnictwem pierwszego zastępcy Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z udziałem podsekretarzy stanu w Ministerstwach: Pracy i Polityki Socjalnej, Finansów, Edukacji Narodowej, Przemysłu oraz przedstawicieli Sekretarza Stanu w Urzędzie Rady Ministrów oraz Pełnomocnika Rządu do Spraw Reformy Samorządu Terytorialnego. Zapleczem naukowo-technicznym zespołu będzie Centrum Organizacji i Ekonomiki Ochrony Zdrowia,
- 2) upoważniła Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej do sfinalizowania, w porozumieniu z Ministrem Finansów i Prezesem Narodowego Banku Polskiego, prac umożliwiających uzyskanie pożyczki z Banku Światowego na restrukturyzację systemu opieki zdrowotnej,
- 3) zdecydowała o przekazaniu materiału pod obrady Sejmu, upoważniając Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej do

reprezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych.

Pkt 5. Zasady postępowania w sprawach regionalnych programów restrukturyzacji - przedstawił Minister-Kierownik Centralnego Urzędu Planowania.

Rada Ministrów, po dyskusji:

- 1) przyjęła przedstawione materiały jako wytyczne polityki Rządu w zakresie postępowania w sprawach regionalnych programów restrukturyzacji, z wyłączeniem załącznika nr 2 "Założenia programu ograniczenia bezrobocia w rolnictwie i na wsi" oraz z uwzględnieniem uwag zgłoszonych w trakcie posiedzenia,
- 2) zobowiązała Ministra-Kierownika Centralnego Urzędu Planowania do uzgodnienia z zainteresowanymi resortami treści załącznika nr 2 i przedstawienia go Radzie Ministrów do rozpatrzenia w trybie obiegowym,
- 3) zobowiązała właściwych ministrów i wojewodów do podjęcia działań przewidzianych w harmonogramie, stanowiącym załącznik do dokumentu,
- 4) postanowiła podjąć następujące działania dla przyspieszenia procesów restrukturyzacji regionalnej:
  - a) współfinansowanie (w szczególnie trudnych przypadkach) działań służących powstawaniu nowych miejsc pracy,
  - b) informacyjne wspomaganie środowisk regionalnych i lokalnych, inspirujące do podejmowania restrukturyzacji regionalnej,
  - c) podjęcie działań wspierających powstawanie regionalnych agencji restrukturyzacji; materialne środki do wspierania restrukturyzacji będą uruchamiane przez Agencję Rozwoju Przemysłu,

d) stosowanie w zagrożonych regionach specjalnych rozwiązań systemowych, takich jak: preferencyjne stopy amortyzacji, odraczanie płatności części podatku dochodowego,

5) zobowiązała Ministra-Kierownika Centralnego Urzędu Planowania do prowadzenia prac nad długofalową polityką regionalną państwa w oparciu o koncepcje przestrzennego zagospodarowania kraju, we współpracy z organizacjami międzynarodowymi.

Pkt 6. Na wniosek Ministra Przekształceń Własnościowych zgłoszony na posiedzeniu - Rada Ministrów wysłuchała informacji o stanie prac nad Rządowym programem prywatyzacji gospodarki i, po dyskusji, przyjęła informację do wiadomości, zobowiązując Ministra Przekształceń Własnościowych do przedstawienia Rządowego programu na jednym z najbliższych posiedzeń Rady Ministrów.

Pkt 7. Na wniosek Ministra Przemysłu zgłoszony na posiedzeniu, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Przemysłu Michał Wojtczak przedstawił projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Rządu do Spraw Popierania Przedsiębiorczości i Inicjatyw Gospodarczych, zgłaszając autopoprawki,

Rada Ministrów, po dyskusji, przyjęła uchwałę w sprawie ustanowienia Pełnomocnika Rządu do Spraw Popierania Przedsiębiorczości z uwzględnieniem autopoprawek oraz uwagi Ministerstwa Finansów dotyczącej finansowania działalności Pełnomocnika Rządu wyłącznie ze środków znajdujących się w dyspozycji Ministra Przemysłu.

Pkt 8. Rada Ministrów wyraziła oburzenie wobec wypowiedzi kandydata na urząd Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Stanisława Tymińskiego w dniu 17 listopada 1990 r., znieważającej Prezesa Rady Ministrów, przyjmując do

wiadomości fakt podjęcia przez organy prokuratury postępowania karnego w tej sprawie i zobowiązując Ministra Przekształceń Własnościowych do przedstawienia opinii publicznej merytorycznej oceny zarzutów zawartych w wypowiedzi.

Przewodniczący zamknął obrady o godz. 23⁰⁰.

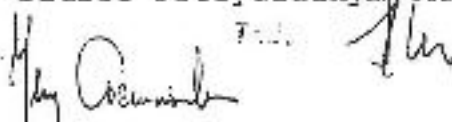
Wiceprezes Rady Ministrów

Jan Jankowski

Opracowano w Biurze Prezydzialnym URM

Akceptował:

Sekretarz Rady Ministrów
dr hab. Jerzy Ciemniowski

17/I/rw